

Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027, Radooni riikliku tegevuskava ja Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE
PROGRAMM

EELNÕU
(12.05.2017)

Tellija: Keskkonnaministeerium

KSH läbiviija: OÜ Alkranel

Juhtekspert: Alar Noorvee

2017

Sisukord

1. Üldist.....	4
2. KSH objekti eesmärk ja lühikirjeldus, KSH ulatus ning eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus 4	
3. Seosed teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega	6
4. KSH eesmärk ja strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju	7
5. KSH metoodika	8
6. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisest eeldatavalt mõjutatavad ja huvitatud asutused ning isikud	10
7. KSH läbiviimise ning tulemuste avalikustamise ajakava	12
8. Strateegilise planeerimisdokumendi ja selle KSH koostamise korraldaja, strateegilise planeerimisdokumendi koostaja ja kinnitaja ning KSH eksperdi andmed	13
9. Asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimine	14
KSH PROGRAMMI LISAD.....	15
Lisa 1. KSH algatamise otsus.....	16

1. Üldist

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2001/42/EÜ *Teatavate kavade ja programmide keskkonnamõtjude hindamine* ning siseriiklik *keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* (edaspidi KeHJS) sätestavad kohustuse läbi viia keskkonnamõtjude hindamine strateegiliste planeerimisdokumentide koostamise raames.

Keskkonnamõtju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programm on dokument, milles kirjeldatakse strateegilise planeerimisdokumentidega kavandavat tegevust ja selle seoseid teiste strateegiliste dokumentidega, määratakse ära planeerimisdokumentidega kaasneva keskkonnamõtju strateegilise hindamise sisu ja ulatus ning kirjeldatakse KSH metoodikat, ajakava ja protsessi osapooli. KSH programm on alusdokumendiks KSH läbiviimisel ja aruande koostamisel.

2. KSH objekti eesmärk ja lühikirjeldus, KSH ulatus ning eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus

Käesoleva keskkonnamõtju strateegilise hindamise objektideks on:

- ✓ Kiirgusohutuse riiklik arengukava 2018-2027 (edaspidi KORAK);
- ✓ Radooni riiklik tegevuskava;
- ✓ Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik tegevuskava.

Keskkonnaminister kinnitas 18.01.2017. a käskkirjaga nr 1-2/17/61 *Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027* ja *Radooni riikliku tegevuskava* algatamise, *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava* ajakohastamise ning nende keskkonnamõtju strateegilise hindamise algatamise (lisa 1). Keskkonnaministri 6.02.2017. a käskkirjaga nr 1-2/17/152 kinnitati *Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027* tööühma koosseis, ülesanded ja töökord, millega KORAK koostamise eest vastutavaks ministeeriumiks määrati Keskkonnaministeerium ning arengukava väljatöötamises osalevateks asutusteks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium, Sotsiaalministeerium ja Siseministeerium, Keskkonnaamet, Terviseamet, Päästeamet, Maksu- ja Tolliamet, Politsei- ja Piirivalveamet ning AS A.L.A.R.A.

KORAK põhineb strateegial *Säästev Eesti 21* ja on *Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030* edasiarenduseks kiirguskaitse alal. KORAK ajakohastamine on tegevusena kajastatud ka eelmise perioodi (2008-2017) KORAK 2016-2017. aasta rakendusplaanis. Arengukavas määratakse kiirguskaitse arengu prioriteedid aastani 2027 ning püstitatud eesmärkide saavutamiseks kavandatud meetmed ja tegevussuunad. KORAK kinnitatakse keskkonnaministri käskkirjaga. KORAK üldeesmärk on kiirgusohutuse tagamine ja korraldamine, et tagada Eestis optimaalne kiirgusohutus, kiirguskaitse funktsioneerimine ja areng. Arengukava strateegilised alleesmärgid on järgmised:

- 1) vähendada radioaktiivsete jäätmete ja nende käitlemisega seotud ohte;
- 2) tagada valmisolek kiirgushädaolukorrale reageerimiseks;
- 3) vähendada radioaktiivsete jäätmetega ja nende käitlemisega seotud ohte;
- 4) suurendada teadlikkust kõrgeenenud looduskiirguse allikatest;
- 5) tagada kiirguse optimeeritud kasutamine meditsiinis.

Radooni riikliku tegevuskava koostamise peaesmärk on kõrge radooniriskiga töökohtades ja üldkasutatavates ehitistes radoonikiiritusest põhjustatud terviseriskide minimeerimine. Seda eesmärki aitavad saavutada järgmised tegevused: Eesti pinnases radooni sisalduse määramine; radooniohtlike alade piiritlemine; elamutes, töökohtadel ja üldkasutatavates ehitistes radoonikiirituse viitetaseme kehtestamine; radooniohtlikel aladel asuvate töökohtade ja üldkasutatavate ehitiste (nt koolid, maa all paiknevad töökohad) siseruumide radoonikiirituse vähendamismeetmete väljatöötamine ja rakendamine. Radooni riiklik tegevuskava esitatakse KORAK lisana.

Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava kinnitati keskkonnaministri 21.07.2015 käskkirjaga nr 688. Tegevuskava ajakohastamise eesmärk on uuendada tegevuskava 1.11.2016. a jõustunud *kiirgusseaduse* muudatustest tulenevalt ning seoses uute arengutega NORM-jäätmete käitlemise valdkonnas. Ajakohastatud *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik tegevuskava* esitatakse KORAK lisana.

KSH ulatus hõlmab ajakohastatavas KORAK-s seatud eesmärkide ja tegevuste ning selle lisadena esitatavates *Radooni riiklikus tegevuskavas* ning *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklikus tegevuskavas* (edaspidi nimetatud ka kui *tegevuskavade*) seatud tegevuste keskkonnamõju strateegilist hindamist. Kuna KSH koostatakse strateegilisele planeerimisdokumendile, siis hinnatakse KSH käigus mõjusid üldisemal strateegilisel tasemel.

Kiirguskaitse hõlmab väga erinevaid tegevusalasid: meditsiini, tööstust, valmisolekut hädaolukordadeks, keskkonnaseiret jne. Kiirgusohutuse tagamiseks on oluline pidev ja tasakaalustatud areng kõikidel nendel aladel. Seejuures arengukavaga on territoriaalselt hõlmatud kogu Eesti Vabariigi territoorium, kuna tegemist on riikliku arengukavaga. Seega hõlmab ka keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus kogu Eesti Vabariigi territooriumi.

Kõige tõenäolisemad kiirgusohuallikad Eestis on kiirgusallikaga töötamisel ohutusnõuete eiramine ja liiklusavarii radioaktiivseid aineid vedava veokiga. Ohuolukorra võivad tekitada avariid naabermaade tuumaelektrijaamades, avariid radioaktiivsete jäätmete käitlemisel ning varastatud või leitud radioaktiivne aine. Ohtu võivad kujutada ka kiirgusallikad, mida käideldakse ilma kiirgustegevusloata või loaga sätestatud tingimusi rikkudes. Unustada ei tohi ka seda, et kiirgusallikaid võivad kasutada ründevahendite valmistamisel terroristid ning tuumarelva kasutamist tuumariikidevahelises sõjalises konfliktis. Inimese kaitsel liigse kiirituse eest tuleb kindlasti arvesse võtta looduslikku kiirgust, näiteks joogivees sisalduvaid radionukliide ja hoonete siseõhu radoonisisaldust.

Lisaks inimestele on kiirgusest potentsiaalselt mõjutatud ka teised elusorganismid, aga ka keskkond tervikuna (nt pinnavesi, välisõhk jne). Siinkohal saab loodusliku ja tehniliku kiirguse allikate suuremate riskipiirkondadena välja tuua:

- ✓ Piirkonnad, mis on kõrgema loodusliku kiirgusfooniga;
- ✓ Piirkonnad, kus joogivee looduslik kiirgustase on kõrgem;
- ✓ Piirkonnad, kus asuvad tehnilikud radioaktiivsed objektid;
- ✓ Piirkonnad, millel on suurem oht saada eksponeeritud naaberriikidest tulenevast mõjust.

3. Seosed teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega

KORAK põhineb strateegial *Säästev Eesti 21* ja on *Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030* edasiarenduseks kiirguskaitse alal.

KORAK ja tegevuskavade koostamisel ning ajakohastamisel tekivad seosed järgmiste arengudokumentidega:

- ✓ Keskkonnaministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2017-2020 (kiirgusohutuse tagamine);
- ✓ Keskkonnaministeeriumi kriisireguleerimisplaan (valmisolek hädaolukordadeks);
- ✓ Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020 (arengusuunad kiirguse kasutamisel kiiritusravis);
- ✓ Eesti radioloogia arengukava aastateks 2011-2020 (kiirgusohutus);
- ✓ Energiamajanduse riiklik arengukava aastani 2020 (tuumaenergeetika);
- ✓ Eesti elektrimajanduse arengukava aastani 2018 (tuumaenergeetika);
- ✓ Eesti julgeolekupoliitika alused (2010; hädaolukordade ennetamine ja tagajärgede leevendamine);
- ✓ Siseturvalisuse arengukava 2015-2020 (valmisolek kiirgusõnnetusteks).

Nimetatud arengukavade ja strateegiate täpsemat seonduvust KSH objektiga käsitletakse keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes.

Kiirgusohutuse arengu suunamisel tuleb arvestada nii riigisisest kui ka rahvusvahelist tasandil võetud kohustustega. Peamised kohustused on seotud Euroopa Liiduga liitumislepingu ning EURATOM-i asutamislepinguga. Eesti ei taotlenud Euroopa Liiduga ühinemise läbirääkimiste käigus kiirguskaitse valdkonnas üleminekuperioode ning sellest tulenevalt on Eestil kohustus rakendada kõiki EL kiirgusalaseid õigusakte. Viimastel aastatel on kiirgusohutuse tagamise üheks prioriteediks olnud rahvusvahelistel standarditel põhineva ja EL õigusaktidega ühtiva õigusraamistiku loomine. Loetelu rahvusvahelistest õigusaktidest, millest KORAK ja tegevuskavade koostamisel ja ajakohastamisel lähtutakse on esitatud peatükis 5.

4. KSH eesmärk ja strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev oluline keskkonnamõju

KSH eesmärk KeHJS §31¹ kohaselt on: 1) arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel; 2) tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse; 3) edendada säästvat arengut.

KSH ehk strateegilise planeerimisdokumendi elluviimise aluseks olevate strateegiliste valikute elluviimise mõju hindamine annab strateegilise planeerimisdokumendi kinnitajale enne otsuse tegemist vajaliku teabe, mis selle otsusega hiljem kaasneb. Mõju hindamise eesmärk on anda strateegilise planeerimisdokumendi koostajale informatsiooni KORAK elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta.

Käesoleva KSH eesmärkideks on:

- 1) selgitada, kirjeldada ja hinnata KORAK 2018-2027, *Radooni riikliku tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava* eesmärkide elluviimiseks kavandavate meetmete ja tegevuste ning nende võimalike alternatiivide rakendamisega kaasneva võivat olulist strateegilist keskkonnamõju ning anda vastavat teavet strateegiliste planeerimisdokumentide koostajale ja kinnitajale;
- 2) pakkuda välja võimaliku ebasoodsa keskkonnamõju leevendamise ja/või vältimise või soodsa mõju suurendamise meetmeid;
- 3) teha ettepanekuid keskkonnakaitseliste meetmetega paremaks arvestamiseks, et vajaduse korral saaksid põhjendatud soovitusel ka arvesse võetud;
- 4) analüüsida, kas KORAK, *Radooni riiklik tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik tegevuskava* arvestavad nii Eesti kui ka Euroopa Liidu keskkonnanõudeid kiirgusvaldkonna või radioaktiivsete jäätmete käitlemise planeerimisel ning vajadusel teha ettepanekuid nendega arvestamiseks;
- 5) hinnata, kuidas meetmed ja kavandatud tegevused potentsiaalselt aitavad likvideerida leitud puudusi ning seeläbi saavutada KORAK, *Radooni riikliku tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava* üldeesmärke;
- 6) võimaluse korral teha kavandavate tegevuste keskkonnamõju hindamise tulemuste alusel ettepanekuid kavandatavateks tegevusteks;
- 7) jälgida, et KORAK, *Radooni riiklik tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik tegevuskava* oleksid loogiliselt üles ehitatud ning arusaadavad ja järjepidevad;
- 8) KSH ekspertgrupi osalemine jooksvalt KORAK, *Radooni riikliku tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava* koostamise protsessis.

Arvestades KSH objektiks olevate dokumentide iseloomu võivad olulised mõjud avalduda peamiselt inimeste **tervise, sotsiaalsete vajaduste (sh turvalisus), vara ning jäätmemajanduse valdkondades**. Lisaks on potentsiaalsetest kiirgusõnnetustest ohustatud eelkõige **pinna-, pinna- ja põhjavesi, õhukvaliteet ning nende kaudu ka bioloogiline mitmekesisus ja elustik (sh taimestik ja loomastik ning kaitsealad, kaitsealused üksikobjektid ja liigid)**.

Eeltoodud valdkondadele ka KSH aruandes keskendutakse. Strateegiliste planeerimisdokumentide elluviimisega kaasneva eeldatavalt olulise keskkonnamõju täpne iseloom ning ulatus selgub mõjude hindamise käigus ning esitatakse KSH aruandes.

Käesoleva arengukava ja tegevuskavade koostamisega ei ole ette näha olulisi mõjusid kultuuripärandile, maastikele ja kliimamuutustele ning seetõttu vastavaid mõjusid KSHs ei käsitleta.

Tulenevalt asjaolust, et KSH ulatus hõlmab kogu Eesti territooriumi, võivad kavandatavad tegevused mõjutada ka olemasolevaid Natura 2000 alasid. Kuna tegemist on riikliku tasandi arengukava ja tegevuskavadega, siis ei viida KSH käigus läbi detailset Natura asjakohast hindamist. Küll aga esitatakse hinnang Natura 2000 aladele avalduda võivate potentsiaalsete riskide kohta ning seatakse vajadusel tingimused Natura 2000 alade soodsa seisundi säilitamiseks.

KORAK, *Radooni riiklik tegevuskava* ja *Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik tegevuskava* reguleerivad kiirgusohutuse temaatikat Eest Vabariigi territooriumil. Seega ei ole strateegiliste planeerimisdokumentide rakendamisel ette näha piiriülest mõju.

KSH protsessi käigus võib võimaliku uue ja olulise informatsiooni ilmnemisel käsitletavate teemade ring laieneda.

5. KSH metoodika

KSH viiakse läbi vastavalt KeHJS ja olemasolevatele asjakohastele juhendmaterjalidele. KSH tugineb sellele, et hinnatakse strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega tõenäoliselt kaasnevat olulist mõju, nii ebasoodsat kui soodsat. Keskkonnamõju on oluliselt ebasoodne (negatiivne), kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Keskkonnamõju on oluliselt soodne (positiivne), kui see vähendab eeldatavalt oluliselt tegevuskoha keskkonnakoormust (nt vähendatakse keskkonnasaastet või ressursikasutust) või tagatakse meetmed looduslike alade seisundi säilimisele või paranemisele, inimese tervise ja heaolu paranemisele ning kultuuripärandi või vara säilimisele.

KSH koostamisel kasutatakse kaht peamist metoodilist lähenemist: vastavusanalüüs ja välismõjude analüüs.

Vastavusanalüüs kujutab KSH objektiks olevate strateegiliste arengudokumentidega seatud eesmärkide ja tegevuste hindamist, kuivõrd on KORAK ja tegevuskavad kooskõlas ning vastavuses teiste strateegiliste dokumentidega seatud asjakohaste eesmärkidega. Võrreldavate strateegiliste dokumentide loetelu on esitatud peatükis 3.

KORAK ja tegevuskavade ajakohastamisel ja koostamisel ning KSH läbiviimisel arvestatakse muuhulgas järgmiste õigusaktidega ja juhendmaterjalidega:

- ✓ *Tuumaavariist operatiivse teatamise konventsioon.* Konventsiooni kohaldatakse mis tahes avari korral, mille tagajärjel radioaktiivsed osakesed paiskuvad või võivad paiskuda keskkonda ja toovad või võivad tuua kaasa radioaktiivsete heitmete kandumise üle riigipiiride, millel võiks kiirgusohutuse seisukohalt olla tähendus teisele riigile;
- ✓ *Tuumaavarii või kiirgusavariiolukorra korral abi andmise konventsioon.* Osalisriigid teevad konventsiooni sätete kohaselt koostööd omavahel ja Rahvusvahelise Aatomiaenergia Agentuuriga (edaspidi IAEA) viivitamatu abi andmiseks tuumaavarii või kiirgusavarii olukorras, et vähendada nende tagajärgi ning kaitsta elu, vara ja keskkonda radiatsiooni ja radioaktiivsete heitmete mõju eest;

- ✓ *Tuumamaterjali füüsilise kaitse konventsioon.* Konventsiooni kohaldatakse rahuotstarbel kasutatava tuumamaterjali suhtes selle riigisisel kasutamisel, hoidmisel ja vedamisel ning rahvusvaheliselt veetava tuumamaterjali suhtes;
- ✓ *Viini konventsiooni ja Pariisi konventsiooni rakendamise ühine protokoll;*
- ✓ *Tuumarelvade leviku tõkestamise leping ning Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri vaheline kokkulepe kaitsemeetmete rakendamise kohta seoses tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguga.* Eesti kohustub rakendama kaitseabinõusid kogu rahuotstarbelise tuumatooraine või spetsiaalse lõhustuva aine suhtes oma territooriumil, et sellist ainet ei saaks kasutada tuumarelvade ega muude tuumalõhkeseadeldiste valmistamiseks;
- ✓ *Kaitsemeetmete kokkuleppe lisalepped.* Määravad tuumamaterjali arvestuse raportite esitamise IAEA-le, rahvusvaheliste inspekteerimiste sageduse ja kontrollitavad objektid;
- ✓ *Eesti ja IAEA kokkuleppe lisaprotokoll kaitsemeetmete rakendamise kohta seoses tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguga.* Suurendab IAEA-le esitatavate andmete hulka ning inspektorite õigusi;
- ✓ *Kasutatud tuumakütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemise ühendkonventsioon.* Eesmärk on kaitsta inimest ja keskkonda tsiviilvaldkondades tekkivate radioaktiivsete jäätmete ja kasutatud tuumakütuse käitlemisel tekkivate ohtude eest, rakendades ohutu käitlemise põhimõtteid;
- ✓ *Tuumaohutuse konventsioon.* Eesmärk on kohustada maismaal tuumarajatisi omavaid riike säilitama ohutuse kõrge taseme, määraes rahvusvahelised standardid, mida need riigid peavad järgima.

Euroopa Liidu direktiivid ning rahvusvahelised soovitused:

- ✓ EL nõukogu direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta;
- ✓ EL nõukogu 2013/59/Euratom, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest;
- ✓ EL nõukogu direktiiv 97/43/Euratom, mis käsitleb üksikisikute kaitset ioniseeriva kiirguse ohtude eest seoses meditsiini kiiritusega;
- ✓ EL nõukogu direktiiv 2003/122/Euratom kõrgaktiivsete kinniste kiirgusallikate ja omanikuta kiirgusallikate kontrollimise kohta;
- ✓ EL nõukogu direktiiv 92/3/Euratom liikmesriikide vaheliste ning ühendusse suunduvate ja ühendusest väljuvate radioaktiivsete jäätmete vedude järelevalve ja kontrolli kohta;
- ✓ EL nõukogu direktiiv 89/618/Euratom elanikkonna teavitamise kohta kiirgushädaolukorra puhul rakendatavatest tervisekaitse meetmetest ja kasutatavatest abinõudest;
- ✓ *The International Commission on Radiological Protection. ICRP-103 The 2007 Recommendations of the International Commission on Radiological Protection. (Rahvusvahelise Kiirguskaitse Komisjoni soovitused);*
- ✓ *The International Commission on Radiological Protection. ICRP-65 Protection Against Radon-222 at Homes and at Work 1993. (Kaitse radoon-222 eest elu- ja töökohtades);*
- ✓ *The Radiation Protection Authorities in Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden. 2000. Naturally Occurring Radioactivity in the Nordic Countries-Recommendations. (Looduslik radioaktiivsus Põjamaades – soovitused).*

Välismõjude analüüs on lähenemine, mis võrdleb kavandatavaid tegevusi välismõjude spektri osas. Välismõjude analüüsi käigus antakse ülevaade käsitletava valdkonna hetkeseisust ning peamistest probleemidest, analüüsitakse, milliseid loodus-, majandusliku ja sotsiaalse keskkonna valdkondi ning millises ulatuses arengukava eesmärkide täitmiseks kavandatavate meetmete/tegevustega mõjutatakse ning vajadusel esitatakse ettepanekuid KORAK või tegevuskavade täiendamiseks keskkonnaaspektide osas. Samuti pakutakse vajadusel välja alternatiivseid meetmeid ebasoodsate mõjude vähendamiseks ning tehakse ettepanekuid soodsate mõjude võimendamiseks. Seejuures hinnatakse nii vahetut, kui ka kaudset mõju.

Välismõjude analüüsi käigus hinnatakse mõjusid eeskätt kvalitatiivselt (kirjeldavalt) erinevate mõjuvaldkondade (vt ptk 4) suhtes. Võimalusel hinnatakse mõjusid eri keskkonnavaldkondadele ka kvantitatiivselt. Arvestades KORAK ja tegevuskavade strateegilist taset ja seda, et planeeritud meetmete/tegevuste osas puudub sageli piisavalt detailne informatsioon, on siiski kvantitatiivsete hinnangute andmine keeruline ning seetõttu pole paljude keskkonnavaldkondade osas kvantitatiivsete hinnangute andmine võimalik. KSH käigus antavad hinnangud jagunevad üldjuhul lühi- ja pikaajalisteks.

Kuna KSH lähtub strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastmest, hinnatakse ka mõjusid oluliselt üldisemal tasemel kui näiteks detailplaneeringu või tegevusloa tasandil, seejuures ei viida KSH käigus läbi täiendavaid uuringuid. Hinnangute andmisel tuginetakse olemasolevatele seire- ja statistika- ning teadusandmetele.

Arengukava ja tegevuskavade keskkonnamõju strateegilisel hindamisel on tulenevalt üldistustasemest aga ka valdkonna keerukusest oluline kumulatiivsete ja sünergiliste mõjude käsitlemine, sest kumulatiivsete efektide osakaal üldises mõjude spektris võib olla oluline. Kumulatiivsete mõjude hindamine viiakse läbi välismõjude hindamise järgselt.

6. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisest eeldatavalt mõjutatavad ja huvitatud asutused ning isikud

Isikud ja asjaomased asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi antud strateegiliste planeerimisdokumendide vastu, on esitatud alljärgnevas tabelis 1.

KeHJSe kohased asjaomased asutused, kelle käest KSH programmi ja aruande kohta seisukohta küsitakse ning kellega KSH aruanne kooskõlastatakse on esitatud peatükis 9.

Tabel 1. Isikud ja asjaomased asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi antud strateegiliste planeerimisdokumentide vastu.

Asjaomane asutus või huvitatud isik	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse vastavalt KeHJS §37 lg1
Sotsiaalministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium; Keskkonnaamet, AS A.L.A.R.A, Terviseamet, Maksu- ja Tolliamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet ja Keskkonnainspektsioon.	KORAK koostamise töögrupp	e-kirjaga
Keskkonnaagentuur	Kiirgusseire	e-kirjaga
Haridus- ja Teadusministeerium	Kiirgusalase teadlikkuse tõstmine	e-kirjaga
Kultuuriministeerium	Nt kunstiteoste uurimine röntgenkiirgusega	e-kirjaga
Maaeluministeerium	Toiduohutus, põllumajandustegevus	e-kirjaga
Linnade Liit	Kohalike omavalitsuste huvide kaitse	e-kirjaga
Maaomavalitsuste Liit	Kohalike omavalitsuste huvide kaitse	e-kirjaga
Paldiski Linnavalitsus	Paldiski radioaktiivsete jäätmete vaheladustuspaik	e-kirjaga
Saue Linnavalitsus	Scandinavian Clinics Estonia OÜ tehase paiknemine piirkonnas	e-kirjaga
Saue Vallavalitsus	Scandinavian Clinics Estonia OÜ tehase paiknemine piirkonnas	e-kirjaga
Saku Vallavalitsus	Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla paiknemine piirkonnas	e-kirjaga
Sillamäe Linnavalitsus	Sillamäe jäätmeheidla; ASi MolyCorp Silmet NORM-jäätmed	e-kirjaga
Veterinaar- ja Toiduamet	Toiduohutus	e-kirjaga
Tööinspektsioon	Töötervishoid, tööohutus	e-kirjaga
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine	e-kirjaga
Iaiem avalikkus	Kiirgusohutuse alase teadlikkuse tõstmine	Teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes.

KSH aruande koostamise käigus võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täiendada.

7. KSH läbiviimise ning tulemuste avalikustamise ajakava

KSH läbiviimise ajakava on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. KSH läbiviimise ajakava.

KSH etapid (võimalusel koos strateegilise arengudokumendi etappidega)	Läbiviimise aeg
KORAK ja tegevuskavade ning nende KSH algatamine.	18.01.2017
Eelinfo koondamine ja KSH programmi eelnõu koostamine	Aprill – Mai 2017
KSH programmi eelnõule asutuste seisukohtade küsimine ja saamine	Mai – Juuni 2017
KSH programmi eelnõu täiendamine vajadusel lähtuvalt asutuste seisukohtadest ja asutuste seisukohtadele vastuste koostamine	Juuli 2017
KSH programmi eelnõu avalik väljapanek ja avalik arutelu	August 2017
KSH programmi eelnõu täiendamine vastavalt avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemustele ning KSH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamine	September 2017
KSH programmi nõuetele vastavaks tunnistamine	Oktoober 2017
KSH aruande eelnõu koostamine	Juuni – detsember 2017
KSH aruande eelnõu kohta asutuste seisukohtade küsimine ja saamine	Detsember 2017 – jaanuar 2018
KORAK ja tegevuskavade eelnõude ning KSH aruande eelnõu avalik väljapanek ja avalik arutelu	Veebruar – märts 2018
KSH aruande eelnõu täiendamine peale avaliku väljapaneku ja arutelu toimumist	Märts 2018
KSH aruande kooskõlastamine asutustega ja kooskõlastuste saamine	Aprill 2018
KSH aruande nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamine	Mai 2018
KSH aruande nõuetele vastavaks tunnistamine	Mai – juuni 2018

8. Strateegilise planeerimisdokumendi ja selle KSH koostamise korraldaja, strateegilise planeerimisdokumendi koostaja ja kinnitaja ning KSH eksperdi andmed

KORAK 2018-2027, Radooni riikliku tegevuskava ja Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava koostamise (või ajakohastamise) algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kinnitaja:

Keskkonnaministeerium

Narva mnt 7a, 15172 Tallinn

Kontaktisik: Keskkonnaministeeriumi Kliima- ja kiirgusosakonna peaspetsialist Maris Arro

Telefon: 626 2908

E-post: maris.arro@envir.ee

KSH ekspert:

OÜ Alkranel

Juhtekspert: Alar Noorvee

Aadress: Riia 15b, 51010 Tartu

Tel: 736 6676; 554 0579

E-post: alar@alkranel.ee

KSH juhteksperti, Alar Noorvee, nõuetele vastavuse kinnitus on esitatud strateegilise planeerimisdokumendi koostamise korraldajale käesolevast programmist eraldiseisvana.

KSH juhtekspert Alar Noorvee omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §34 lg 4) sest:

- On omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis (magistrikraad (MSc) ning doktorikraad (PhD) keskkonnatehnoloogias).
- Omab enam kui 5-aastast töökogemust keskkonnamõju hindamiste ja keskkonnamõju strateegiliste hindamiste juhtekspertina. Omab keskkonnaalast töökogemust alates 2000. aastast.
- On läbinud MTÜ Keskkonnamõju Hindajate Ühing poolt läbiviidud Keskkonnamõju strateegilise hindamise koolituse 60 tunni mahus (2016. aastal).
- On juhtekspertina läbi viinud ja juhtinud mitmeid keskkonnamõju strateegilisi hindamisi
- On läbinud juhtimisalase koolituse enam kui 60 tunni mahus Estonian Business Schoolis - Projektijuhtimise meistriklass (3 EAP; 1 EAP = 26 tundi maht, vastavalt 3EAP = 78 tundi)
- Omab pikaajalist kogemust erinevate projektide juhtimisel.
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seonduvaid õigusakte ning olen keskkonnamõju strateegilisel hindamisel erapooletu ja objektiivne.

KSH ekspertrühma koosseis:

- ✓ Alar Noorvee (OÜ Alkranel) – KSH juhtekspert (mh KMH litsents nr KMH 0098). Haridus: Tartu Ülikooli Keskkonnatehnoloogia PhD, töökogemus KMH/KSH valdkonnas: üle 10 aasta. Mõjuvaldkonnad käesolevas KSHs: mõju pinnasele; mõju

pinna- ja põhjaveele; mõju õhukvaliteedile; mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja elustikule; mõju inimeste tervisele ja sotsiaalsetele vajadustele (sh turvalisus) ja varale, mõju jäätmemajandusele;

- ✓ Elar Põldvere (OÜ Alkranel) – keskkonnakonsultant. Haridus: Tartu Ülikooli Keskkonnatehnoloogia PhD, töökogemus KMH/KSH valdkonnas: üle 10 aasta. Mõjuvaldkonnad käesolevas KSHs: mõju pinnasele; mõju inimeste tervisele ja sotsiaalsetele vajadustele (sh turvalisus) ja varale, mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja elustikule;
- ✓ Tanel Esperk (OÜ Alkranel) – keskkonnakonsultant. Haridus: Tartu Ülikooli Keskkonnatehnoloogia MSc, töökogemus KMH/KSH valdkonnas: üle 10 aasta. Mõjuvaldkonnad käesolevas KSHs: mõju pinna- ja põhjaveele; mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja elustikule; mõju inimeste tervisele ja sotsiaalsetele vajadustele (sh turvalisus) ja varale;
- ✓ Martin Sööt (OÜ Alkranel) – keskkonnakonsultant. Haridus: Tartu Ülikooli Keskkonnatehnoloogia Loodusteaduste magister, töökogemus KMH/KSH valdkonnas: üle ühe aasta, välisõhu valdkonnas üle kolme aasta. Mõjuvaldkonnad käesolevas KSHs: mõju õhukvaliteedile ja mõju jäätmemajandusele.

9. Asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimine

KSH läbiviija ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja küsivad KSH programmi eelnõu kohta seisukohti järgnevatelt asjaomastelt asutustelt (e-kirjaga):

- ✓ Sotsiaalministeerium;
- ✓ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
- ✓ Siseministeerium;
- ✓ Rahandusministeerium;
- ✓ Haridus- ja Teadusministeerium;
- ✓ Maaeluministeerium;
- ✓ Keskkonnaamet;
- ✓ Keskkonnainspeksioon
- ✓ Terviseamet;
- ✓ Maksu- ja Tolliamet;
- ✓ Politsei- ja Piirivalveamet;
- ✓ Päästeamet;
- ✓ Keskkonnaagentuur.

KSH programmi eelnõu koostas koostöös KSH ekspertgrupiga:

Alar Noorvee
OÜ Alkranel
Riia 15B, 51010 Tartu
55 40 579
7 366 676
alar@alkranel.ee

KSH PROGRAMMI LISAD

Lisa 1. KSH algatamise otsus

KESKKONNAMINISTEERIUM

K Ä S K K I R I

Tallinn

18.01.2017 nr 1-2/17/61

„Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027“
ja „Radooni riikliku tegevuskava“ algatamine,
„Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku
tegevuskava“ ajakohastamine ning nende
keskkonnamõju strateegilise hindamise
algatamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 1 punkti 1 ja § 35 lõigete 1, 2 ja 5 alusel, arvestades kiirgusseaduse § 26 ja lähtudes Vabariigi Valitsuse 10.12.2009 määruse nr 186 „Keskkonnaministeeriumi põhimäärus“ §-st 11:

1. Algatan „Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027“ koostamise.
2. Algatan „Radooni riikliku tegevuskava“ koostamise.
3. Algatan „Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava“ ajakohastamise.
4. Algatan „Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027, radooni riikliku tegevuskava ja radioaktiivsete jäätmete riikliku tegevuskava“ keskkonnamõju strateegilise hindamise.
5. Kiirgusohutuse riikliku arengukava koostamise eesmärk on kiirgusohutuse tagamine. Selle saavutamiseks on arengukaval järgmised strateegilised alameesmärgid:
 - I – tagada Eesti Vabariigis kiirgusohutuse optimeeritud süsteem;
 - II – vähendada radioaktiivsete jäätmetega ja nende käitlemisega seotud ohte;
 - III – tagada valmisolek kiirgushädaolukorrale reageerimiseks;
 - IV – suurendada teadlikkust kõrgeenud looduskiirguse allikatest;
 - V – tagada kiirguse optimeeritud kasutamine meditsiinis.
6. Radooni riikliku tegevuskava koostamise peaeesmärk on kõrge radooniriskiga töökohtades ja üldkasutatavates ehitistes radoonikiirgusest põhjustatud terviseriskide minimeerimine. Seda eesmärki aitavad saavutada järgmised tegevused: Eesti pinnases radooni sisalduse määramine; radooniohtlike alade piiritlemine; elamutes, töökohtadel ja üldkasutatavates ehitistes radoonikiirguse viitetaseme kehtestamine; radooniohtlikel aladel asuvate töökohtade ja üldkasutatavate ehitiste (nt koolid, maa all paiknevad töökohad) siseruumide radoonikiirguse vähendamismeetmete väljatöötamine ja rakendamine.
7. Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava ajakohastamise eesmärk on uuendada tegevuskava 01.11.2016 jõustunud kiirgusseaduse muudatustest tulenevalt ning seoses uute arengutega NORM-jäätmete käitlemise valdkonnas.

8. „Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027 ja radooni riikliku tegevuskava“ koostamise algataja ja „Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava“ ajakohastaja ning keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldaja on Keskkonnaministeerium (kontaktisik Keskkonnaministeeriumi kliima- ja kiirgusosakonna peaspetsialist Maris Arro). Keskkonnamõju strateegilise hindamise juhteksperit on avatud menetlusega riigihanke tulemusena valitud parim pakkuja. Arengukava kinnitab keskkonnaminister käskkirjaga.
9. „Kiirgusohutuse riikliku arengukava 2018-2027 ja radooni riikliku tegevuskava“ koostamise ja „Radioaktiivsete jäätmete käitlemise riikliku tegevuskava“ ajakohastamise ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Pomerants
minister

Saata: kantsler, asekanterid, kliima- ja kiirgusosakond